

کتاب

دستورالعمل «احسان رضایی» برای اهل کتاب!

روایت‌هایی از زندگی با کتاب‌ها

هفته کتاب از راه رسید

دو موضوع مهم!

محمد علی یزدانپار
دبیر گروه کتاب

Mohammadalizadanyar@gmail.com

موضوع مهم اول: در هر

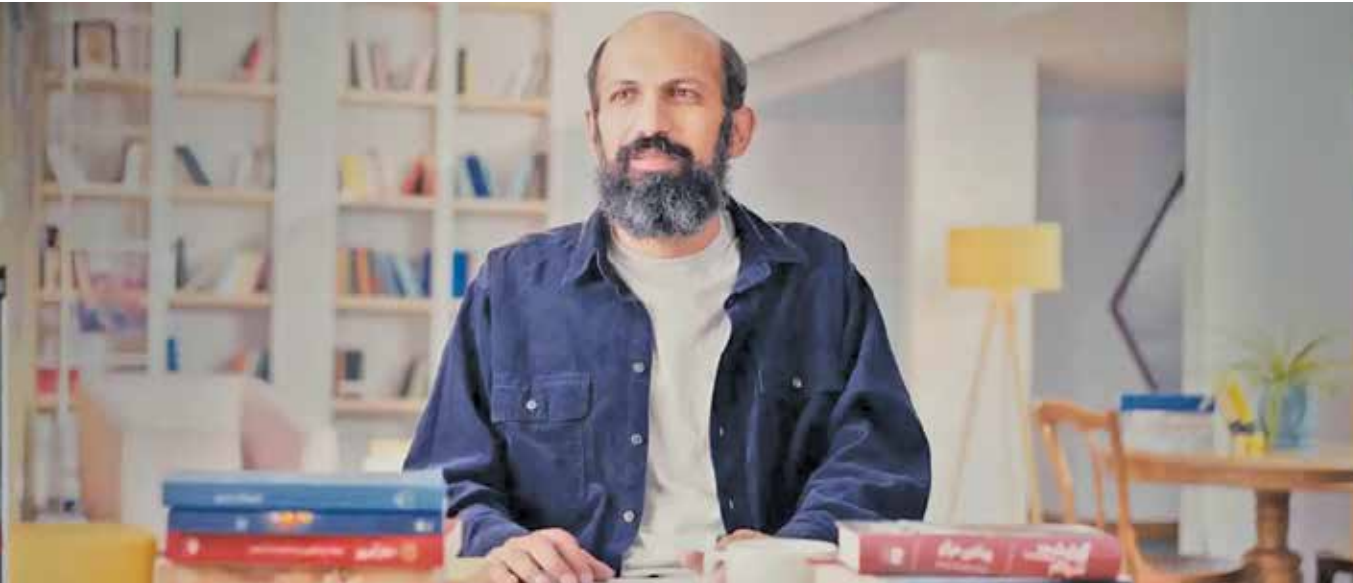
امری، ببینید تأکید می‌کنم
مطلقاً در هر امری مشخص
کردن اولویت‌ها بسیار مهم
است. حالا این کار می‌خواهد
برنامه‌ریزی برای گذران یک
روز تعطیل باشد، نوشتن یک
متن یا صفحه‌برای روزنامه یا
مجله‌ای باشد یا نه، طراحی
و اجرای یک سیاست جدید
در هر زمینه‌ای- موضوع بحث
ما در اینجا مسائل فرهنگی
است، طبیعتاً باشد. در واقع
سیاستگذار در ابتدا وقتی
که یک فکر و تدبیر جدید
به ذهنش رسید، یا در این
زمینه‌ها پیشنهادی دریافت
کرد باید با خودش حساب
و کتاب بکند که ۱. این
موضوع چقدر مهم است ۲.

چه موضوعاتی در همین رده
اهمیت قرار دارد ۳. کدام یک از
این موضوعات هم‌رده مهم‌تر
محسوب می‌شوند ۴. در بین
تمام موضوعات غیر هم‌رده،
چه موضوعاتی مهم‌ترین
آسیب را به زمینه مورد نظر
می‌زنند و در نهایت ۵. از بین
تمام موضوعات و اولویت‌های
واقعی مهم نیاز به انجام چه
اقدامی و به چه ترتیب و اساسی
است. هر مسیری غیر از این
به بی‌راهه می‌رود و دو آسیب
جدی به کبان فرهنگی کشور
وارد می‌کند. سیاستگذاری
بدون توجه به اولویت‌ها یا
آنچنان تمسخرآمیز خواهد
شد که اصل موضوع را بی
معنی خواهد کرد یا البته بی
التهاباتی قبلی اضافه می‌کند
که این یکی هم نتیجه‌اش
پیشاپیش معلوم است.

موضوع مهم دوم: یکی دوروزی
است که هفته کتاب آغاز شده
و ما هم گفتیم حالا که همه
دور هم هستیم بیاییم و کمی در
این مورد بنویسیم، این «گمی»
به علت استقبال خیلی بالای
جماعت کرم کتاب همکار
گروه کتاب، به ۴ صفحه کامل
تبدیل شد. راستش را بخواهید
توی ذوق همکاران زدن در چنین
موردی کار روایی نبود و من هم
که خودم از همان جماعت کرم
کتاب محسوب می‌شوم از این
استقبال استقبال کردم! و حالا
شما صفحاتی را خواهید خواند
که سرتاپا در مورد هفته کتاب
است! نوش جان!

یکی دوروزی
است که هفته
کتاب آغاز شده و
ما هم گفتیم حالا
که همه دور هم
هستیم بیاییم و
کمی در این مورد
بنویسیم، این
«گمی» به علت
استقبال خیلی
بالای جماعت
کرم کتاب همکار
گروه کتاب، به
۴ صفحه کامل
تبدیل شد!

احسان رضایی
نویسنده

احسان رضایی راز همان سال‌هایی که شنبه‌ها با ولع مجله «همشهری جوان» را از سخن سردبیر گرفته تا خط آخر مجله و حتی تبلیغ‌هایش را می‌خواندم، می‌شناسم. از همان ستون باریک و کوچکش که هر بار با محوریت کتاب و کتابخوانی بود و از همان مصاحبه‌ها و معرفی‌های کتاب‌های بخش ادبی و کتاب مجله. آن وقت‌ها کوشی‌ای نبود و اگر هم بود ذخیره کردن و اسکرین‌شاتی در کار نبود و من به اجبار و البته با علاقه قسمت‌های جذاب مصاحبه با نویسندگان و مترجم‌ها و معرفی کتاب‌ها را تمیز و مرتب می‌کردیم و در پوشه‌ای نگه می‌داشتیم تا بعد از رویشان کتاب‌ها را بخرم.

کتاب خوار و کتاب خرو شاید هم کتابفروش باشیم. همین من و شمایی که اخبار و احوال مربوط به کتاب و نشر و بازار کتاب برایمان مهم است. در هر کدام از روایت‌های کتاب می‌توانیم دغدغه‌های آشنا و ملموس از مسائل و مصایب خودمان بیابیم. عکس روی جلد کتاب هم بسیار جذاب است؛ سعید نفیسی، نویسنده، ادیب، مترجم، پژوهشگر ادبی و صدها عنوان بزرگ دیگر، در کسوتی آراسته و منظم (هرچند با حذف کراوات نسبت به نسخه اصلی عکس!) در میان انبوهی نامنظم از کتاب‌ها با خونسردی نشسته و من خواننده فکر می‌رود به اینکه کاش کتاب‌ها از طرف عطفشان کنار هم نشسته بودند که لااقل عنوانشان را می‌دیدم! از آنجایی که کتاب روایت‌ها و جستارهای کوتاه است، می‌شود به راحتی کتاب را در دست گرفت و در فواصل راه خانه تا محل کار و دانشگاه، در مترو و اتوبوس و سرویس مدرسه خواندشان. از سرویس مدرسه نوشتیم، بهتر است اشاره کنم کتاب بسیار مناسب نوجوان‌ها است؛ هم به خاطر نثر و بلاغی‌اش و هم به خاطر تسلط و اشراف نویسنده به موضوع کتاب و هر آنچه مربوط به کتاب‌ها است. نویسنده به مسائل کتاب با نگاه بالا، به قول خود نویسنده عصاره قدرت داده، نپرداخته است، بلکه طوری صمیمی و اهل دل نوشته که پیداست که اتفاق‌ها و مسائل را خودش درک و لمس کرده است.

یکی از جستارهای کتاب در اهمیت تقدیمیه نوشتن در اول کتاب‌هاست؛ اگر چیزی تحت عنوان تقدیمیه نوشتن برای یادداشت‌ها وجود داشته باشد، من به عنوان تقدیمیه این یادداشت می‌نویسم: برای کسی که «کتاب» و «کلمه» را می‌شناسد.

با توجه به آن پیشینه، نوشتن کتاب «آداب کتاب‌خواری» از احسان رضایی توقع می‌رفت! کتاب مجموعه یادداشت‌ها و روایت‌هایی است در مورد کتاب و کتابخوانی؛ یادداشت‌هایی که نثرش همان نثر راحت و روان خبرنگاری و وبلاگ‌نویسی احسان رضایی است. نویسنده در یادداشت‌هایش سر وقت هر آنچه مربوط به کتاب و دغدغه‌های یک فرد کتاب‌خوار است رفته؛ دغدغه‌هایی چون: مصایب کمبود جا برای کتاب‌ها در خانه‌ها، گرانی کتاب‌ها و راه‌های خرید کتاب ارزان‌تر و قیمت قدیم، اینکه به عنوان یک منتقد چقدر می‌شود اثر ادبی‌ای را نقد کرد (بوژه وقتی خود نویسنده و اعضای خانواده‌اش در جلسه نقد حضور دارند!) تأثیر ترجمه در نسخه‌های متفاوت آثار ادبی، اقتباس‌های سینمایی از آثار ادبی، کتابخوانی را از کجا و کدام کتاب‌ها شروع کنیم، در مورد مجله نوستالژی «کیهان بچه‌ها» و تأثیرش در کتابخوان کردن خیلی از ما، چطور بچه‌هایمان را کتابخوان کنیم، اعتراف به علاقه نداشتن خودش به موزاکمی و بررسی چرایی اهمیت دادن ناشرها به آثار این نویسنده ژاپنی، چطور طی سال‌ها یک کتابخانه شخصی جمع کنیم، کتابخوانی خودش چگونه شروع شد، در مورد امانت دادن یا ندادن کتاب‌ها، نسخه‌های مختلف رباعیات خیام، خاطرات کتابی خود نویسنده و... می‌بینید؟ اگر «اهلس» باشی، همه دغدغه‌ها آشناست.

از نکته‌های شاخص کتاب این است که احسان رضایی به عمد یا شاید هم از سر عادت سال‌ها خبرنگاری از نثر و لحنی استفاده کرده است که مخاطب کتاب همین من و شمای کتابخوان و

یکی از جستارهای کتاب در اهمیت تقدیمیه نوشتن در اول کتاب‌هاست؛ اگر چیزی تحت عنوان تقدیمیه نوشتن برای یادداشت‌ها وجود داشته باشد، من به عنوان تقدیمیه این یادداشت می‌نویسم: برای کسی که «کتاب» و «کلمه» را می‌شناسد